

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

و سر محرر

مصطفی پاشا

محرر کردی و فارسی

علی کمال و م . نوری

بوداخل شهر ولوا بدل آبونه

۳ مانک دو ۶ مانک چوار

مسایلی ۸ روپیہ یہ

بانک کردستان

اعلاآت بدپرک

۳ آنه ده سیزیت

بوخارج اجرت بوسطه

علاوه ده کری

بو همو شتیک مراجعت

به صاحب امتیاز اگری

(زمان کورزو دم رابوردو ایستا پالوان علمه)

(سلاح دسته صنعت بارقه تیغ و سفان علمه)

تأریخ انتشار

۲ آغستوس ۱۹۲۲

سایانی

علمی ، اجتماعی ، ادبی ، فزنیہ یکی حر و سربست ملی یہ

هفته جاریک دردیچی

نسخه یکی به ۲ آنه ده فروشری

۸ تشرین اول ۱۹۲۲

۱۶ صفر ۱۳۴۱

[یکشم]

۹ شماره

۱ سال

اویژدمیره که له ام کاغذانه و له ام استقبال و دعوتانه غیراز
 کسان مذکور الاحوال له اولاکس ترخبردار نبو وله
 افواه ناسدا شایعه هبو کویاله کل ام استقبال و دعوته
 (لیسته) یعنی دفتریک که ناوی زور کسان مستحق به
 کشتن یا به مال تالان کردن یا به حبس پازده سالی
 محکوم کردن تیدانوسه سرا بود بیژرا . ام روزه روز ۱۷ ایلول
 ۹۲۲ بم نوعه شایعانه و بو قصه بردن و درو داسه و یک
 خستن فر کوهوری دایمی او همدانه بومالان وادومی
 ده کرد کس که له قدمه وه بم عاده فیر نبوبی و نهی دپی
 غیراز امه که یاستار بخوبی شتی تری به خاطر دانده مات
 له طرف وظیفه داران و باخصوص به واسطه
 سوارکان جناب سیادتاب شیخ مصطفی افندی مخدوم
 شیخ عبدالقادر افندی سیکار و جناب رشادت و شیادتاب
 شیخ عبدالکریم افندی زاده شیخ محمد افندی و جناب
 شیخ عبدالرحمن داراغا آسایش داخل و اطراف شار
 محافظه ده کرا .

فقط له برام تصنیعانه یعنی هابستن درو و دهلسه

روزی ۱۶ ایلول ۹۲۲ له افواه ناسدا دبیزرا که
 له سایانی دا وکوله زمان اول حکمداری حضرت
 شیخدا بو له مخالفان جمعیتی خفیه که تشکی کردوه ام
 بیداخانه که هلو اسراوه دی هیئته خواره وه و خویان
 بیداخیکی مخصوص له جیبکی اوان هل واسن وگویا
 به واسطه قوتیکه وه که دیت له شاردا بعض نوات
 معروفه و منوره اتلاف دکن و عسکری ترکیش کویا
 آلائی آلائی ، فرقه فرقه له دوکان له آوی زی بریونوه
 بوبری سورطاش (که له سایانی وه ده سمات دوره)
 حتی جمعیتی مخصوصه یش که له مبره مشغولی صنعت
 پروپاگاندا (یعنی فروقل) بو بو استقبال قوماندان عسکر
 ترک که ناوی خوی ناوه [اویژدمیر پاشا] بیراوه و
 حتی بو سوار بونیشی اسپیک زورچاک (فقط نه وکوله
 مال مستقبله کان بی به امانی له غیره خواراوه)
 روانه کرابو و دیانوت بودعوت به ناوی اهل سایانی وه
 زورکاغذ تصنیع و ترتیب و به دزی یه وه بو جانب او

بنامی پانگندن و لیکولیندوهی شرن
 مدبر زمین للتوثیق و الدراسات
 Zheer Center For Documentation & Research

و تزویرات معلومه له داخل شاردا باخصوص ارباب
ثروت امنیتی دلیان نماو و بو قایم کردنی شتومکیان
به دزیه وه خریک بون . فسبحان الله ! له چه
زمانیکین به ظاهری افتخار به اسلامیت و مردی
دکین له بر اختلاف افکار یکی بی اهمیت برای دینی
له برای دینی امنیتی نماوه و له مقابل یکتی مشغول
ترتیبات دشمنانه بن .

شوی ۳ شمه ۱۲ ایلول ۹۲۲ بنا به اراده یک
که له طرف اشرف جناب جلالهاب حضرت حکمدار
کردستان [شیخ محمود] دام شوکته گیشتبو حضرت
شیخ قادر افندی ، مصطفی پاشا ، و جنابان عثمان پاشا
زاده عزت بك و عبد الرحمن آغا زاده محمد آغا و توفیق
بك زاده احمد بگی بو ملاقات و استقبال حضرت
حکمدار به اوتوموبیل به ریکای جم چال و کرکوکدا
روانی کردن بو صلاحیه .

او جمعیه خفیه به که له مه ویدش بحمان کرد کو بالبرامه
که خبریان بدست حضرت حکمدار شیخ محمود له بغداد
حرکتی فرمووه و عنقریب شریف ابدیه وه بو سلیمانی
هر چند ۳ چوار روز بیدنگ بون وله رو کردن به
ظاهری فراغتینان کرد فقط روزی ۲۴ ایلول چونکه
حرکت فرمونی حضرت حکمدار معلوم نبوو اوذواتانهش
به امر چوبون بو صلاحیه نهاتنه وه او جمعیه خفیه به
دوباره شایعه یان خسته شاره وه که کو یا ام هیئته که له
سلیمانی به وه بو ملاقات و استقبال حضرت حکمدار
چون بو کفری بردویانن بو بغداد و بعضی دیانوت
حسبان کردون .

و به ناو بازاردا چند کاغذیکیان بلاو کرده وه که
کو یا ام کاغذه له طرف قوماندان عسکر ترکه وه بو اشرف
و معبران سلیمانی نوسراوه له هیچ خوف نکن همو

اسلامن و ترکیش اسلامه بچن استقبالان بکتهن و
مضبوطه یان بدهنی بیان هینن بو سلیمانی وله
صورتی کاغذیکدا که او قوماندان ترکه بو جناب
عباس آغای محمود آغای رئیس پشدری نوسیدو تیدا
بیان کرابو : که اگر اهالی سلیمانی به احترام عسکر
ترکیان قبول و استقبال نه کرد به واسطه قوت پشدروه
سطوت حکومت ترك نشانین بده و اگر مصطفی پاشا
و همپاکانی حیاً در دست بگری ربه پاشانی له مجلس
ملی انقره دا بوت استینم و له کاغذی کدا که [اوبزدمیر
پاشا] بو قوماندان مفرزه کی دوکانی نوسیدو امری
دابو که له سلیمانی اداره عرفیه بکات !! !

له برامه که اهالی تیگیشن ترکه کان هر و کو پیدشو
افکار خون ریشتن و اعدام کردنی کردانیان له دماغدا
ماوه و بلکو زیادی کرده اکثر له طرفداره کان ترك
له ترس روح پشیمان پونه وه به دزیه وه اجا له علیه
ترك ادوان فقط له برامه که دیانوت سعائیکی تر دگنه
شار . چرئیدان نده کرد به آشکار له علیه یان بین .

روزی ۲۵ ایلول ۹۲۲ : پاش نیوه رو جنابان
عزت بك عثمان پاشا احمد بك توفیق بك و محمد آغای
عبد الرحمن آغا که چوبون بو صلاحیه به اوتوموبیل
کرانه وه داخل سلیمانی بون و له کل اواندا بعضی امرا
و ضابطان کرد که له بغداد بون و اسمیان له نسخهی
پیشودا نوسرابو اوانیش به امر حکمدار تشریفیان
هینایه وه بو سلیمانی و خبریان دا که حضرت حکمدار
به سواری اسپ له ریکای قادر کر مه وه تشریفی دچی
بو دارپکلی له مسر امه درو و ده لسه تازه یته
کوزایه وه .

اجا طرف طرف له همولایکوه و حتی اوانه یان
که ام درو و ده لسه یان ترتیب و بلاو دکرده وه دسیان

کرد به عايمدار ترك و اظهارى دوستى به مخالفان
 خويان . و او اناهى كه چون بو استقبال حضرت
 حكمدار به شرف زيارت و پابومى نابل بون .
 له داخل شاردا به امر جناب رئيس مجلس ملي
 شيخ عبدالقادر افندى بو استقبال حضرت حكمدار
 ترتيبات لازمه اجرا و يكيي له بردركاى مال حضرت
 حكمدار ، يكيي له بردركاى تلفراخـانه ، يكيي له بر
 دركاى مزكوت كوره ، يكيي له برجاده ويس له
 خارجى شاره وه چوار طاق ظفر دوست كرا و به كل و
 ريحانه و انواع شتى جوان تزئين كرا و بالاى همويان
 به بيداخ شـهرين كردستان رازانرا و روزى شـمبه ۳۰
 ايلول ۱۲۲۲ كه خرى حركت فرموى حضرت حكمدار
 له دار يكيي به ره كيشت له امير و اوبرى ام چوار طاق
 ظفـره دا عسكر بياده و شاگردان مـكتب كه ام شاگردانه
 يكي بيـداخيكي كردستانيان به دسته و دبو صف بسته
 احترام بون و همو دوكان و بازار داخرا اهالى مملكت
 و عشايرو قبائل به سواري و بياده بى تا دو سـاعت
 و يكا كـومل كـومل به ريزه له سر ريدا و ستاون .
 ساعات شش و نيوى روز حضرت حكمدار كيشته
 شار در حال طوب آكر درا و له طرف عـاكر و شاگردان
 مـكتبه وه رسم سلام اجرا كرا و شاگردان مـكتب
 كوراني ملي بان دخويند، وه له سر بان مالانه وه زنان و
 هندال همو كلاو و كليان اخسته خواره وه كـلبارانسـ
 حضرت حكمدار يان ده كرد . له دوا بى دا كه شـهـر بـنى
 كيشته دولتخانه له پاش امه كه ۱۰ دقيقه استراحتى
 فرمو بو تشرى بى له دركاى اوطه مخصوص حكمدار بيه وه
 هاته درى عموم سادات و علما و اشـراف و اهالى و
 مـآموزين و سـائره كه له او حوشه واسعه دا به ريزه
 دايشـتبون هاسانه سربى حضرت حكمدار برابر يان
 و ستا و به سلام اظهار اتفاقى فرمو لو هفته دا جناب

خطيب افندى بو دوام اقبال و موفقيت حضرت
 حكمدار خطبه بى خوينده وه .
 حضرت حكمدار دابر به امه كه بو ترقى كرد و
 كردستان به همو نوعى سى افرمويت و بو خدمت ملت
 به جان و دل حاضره نطقى بى پر معانى و شيرين فرمو .
 پاش امه تشرى بى چووه اوطه بى مخصوص حكمدارى
 و له طرف بلديه وه به عموم حاضران شربت قهوه
 جگره تقديم كرا .
 له دوواى ۱۵ دقيقه له پيشا سادات و مشايخ
 له دوا بيدا اشرف و متحيزان مملكت ، له پاشانا تجاران
 و دابره به دابره مامورين بو زيارت قبول فرموران
 و له طرف تشرى بى مخصوصه وه تقديم كران . ام
 زيارته هتا ساعات ۹ روز دوا بى كرد .
 و نزديكى هزار سواري عشايرو كه له خدمت
 حضرت حكمدار دا له صلاحيه وه هانبون به ترتيب
 دسته دسته بو او جيكيان كه له پيشه وه به امر جناب
 جلالناپ شيخ قادر افندى بويان احضار و معلوم
 كرا بو نيران و اسباب استراحتيان تا مين كرا .
 اوذاتانه بى كه له صلاحيه وه له گرميان كردستانه وه
 له خدمت حضرت حكمدار دا تشرى بى هانـووه بو
 سايمانى امانان :
 رئيس عشيرت جبارى سيد محمد
 ، ، ، داوده رفعت بك و عزيز آغا عباس
 آغا و على آغا
 رئيس عشيرت زنگنه على آغا حسن آغا و غفور
 آغا جاسم آغا و حمه آغا كريم آغا
 رئيس عشيرت بيات سليمان بك و فارس بك و
 محمد حسون بك
 رئيس عشيرت هموند امين آغا رشيد آغا و عزيز

خسرو آغا یونس آغای محمود خضر و برایشی جوهر آغا
شیخان قره حسن شیخ قادر شیخ رضا و سید علی

و شیخ امین و شیخ نجیب و سید خلیل آغا

له رؤسای عشیرت پشدر جناب عباس آغای سلیم

آغا و حسن آغای مدیر قایمش و محمد آغای علی آغا زانا

له مه و پیش هاتبونه سلیمانی انتظار تشریف هینانی

حضرت حکمداریان ده کرد .

و روزی له پاش تشریف هینانه وه حضرت حکمدار

شیخ محمد و شیخ صالح مخدومان مرحوم شیخ سعید

اقدی گوپته تشریفیان هات بو سلیمانی و نایل زیارت

حضرت حکمدار بون .

جناب حکمدار له بغداد دا له کل حضرت ملک

عراق و جناب مندوب سامی له حین ملاقتیا زور

احترام گراوه بعضی ضابطان کرد بنا به خواهشی

خویان و مساعده جناب حکمدار بو امه که له کردستاندا

خدمت بکن له بغداد وه له خدمتیا بو صلاحیه هاتبون .

حاکم میاسی پیشوی البجه و جاف جناب میجر

نویل که اکثر عشا پر کردستان دهینامی و خویشی به

خبر خواه کردان ناسراوه به صفت نماینده کی یعنی

واسطه مخبره له بین حکومت کردستان و حکومت

انگلیسابی . بنا به طلب جناب حکمدار رفاقتی کرده

ام ذاته له کل حکومت کردستاندا هیچ مداخله یکی نیه .

و عادتاً و کونسلوسییکی اجنوبی به تا نتیجه مذکره دیت

لیرایه مهانمانه . به واسطه ام مهانمانه وه امیدده که بن له

بین انگلیز و عرب و کرددا توافقییکی چاک حاصل بی

حضرت حکمدار یکدور روز که له صلاحیه دابو له کل

رؤسا بعض مذاکره ی دفرمو و له اثر التفات بورؤسمای

عشا پر و اشراف کرکوک و جیکایانی تر بعض لطفنامه ی

تحریر و ارسال فرموه .

له بگزادان جاف جنابان کریم بک فتاح بک و

حمید بک و احمد مختار بک تشریفیان هاته صلاحیه

به شرف زیارت حضرت حکمدار مشرف بون و بوامه

که له کلاره وه له پاشایین بو سلیمانی رخصتیان طلب کرد

و عودتیان فرمو . له مدت اقامت حضرت حکمدار

و اتباعی له صلاحیه دا ابراز خلوص و مهمان نوازی

خاندان صلاحیه و کوجناب سید محسن آغا و بابان زاده

جمیل بک و سید عمر آغا و سید قادر آغا و حاجی

رشید آغا حقیقتاً شایان تقدیر و شکرانه . خدا ام نوعه

خانوادانه دایما زیاد بکا . حضرت حکمدار له کل اتباع

و رؤسای عشا پر مستقبله که له صلاحیه وه حرکتی فرمو

اول شو له فار داوره له دهی عزیز آغای عباس آغاشوی

دوم له قادر کرم له مالی جناب و شاد تمام شیخ

عبدالکریم اقدی دا شوی سیم له ملاحه دا شوی

چو ارم له داریکلی له دواتخانه ی خویانا استراحتیان

فرمو . له ام ریکایانه باخصوص له داریکلی له بر مستقبلان

سلیمانی و اطرافی ازدحام گرچه زور بو فقط اسباب

استراحت همو تأمین کرا بو .

روز شنبه ۳۰ ایلول ۱۳۳۸ صبحینی پاش هتا و کورتی

له داریکلی حرکتی فرمو و نیوه رو ساعات ۶ و نیوه

و کوله سره وه کرد عر ضخان بالین والاجلال به استقبال و

احترامییکی فایقه وه داخل سلیمانی بو له صلاحیه وه تا

سلیمانی همو روز چند طیاره یی ده هات له کل جناب

میجر مخبره ی تأمین ده کرد . ایستاه سلیمانییدا مجاسییکی

عمومی تشکیل کراوه (رؤسای مذکوره عشا پریش داخان)

بو بنییت و تأمین بعض خصوصات استتلال مذکره

دکری که نتایج مذاکرات و مقررات مجلس به واسطه

جناب میجر نویل بو بغداد بو مندوب سامی بنوسری

و جوابی ور کبری . جناب میجر له مقابل دائره پولیس

له خانو یکدا که وقت انکلیسه کان (مفتش کورک) تیا بو

داندیش تووه و اسباب استراحت و محافظه ی له همو

خصوصيڪه وه به امر عالي اشرف حڪمدار ترتيب و
تامين ڪراوه . داخلي مملڪتيش ايستالہ الحمد
آسوده ڪي به .

حريق له از مير

لوندرو ۱۴ ايلول له از ميردا محنه روم وارمنی کان
سوتاوه او آگره سرايتي ڪردوته محله کان تر . له برامه
ايتاليا ڪه تلاش اهالي چاوپي ڪوتووه تبعه کان خوي
به واپور دستگار ڪردوه و بوجمايه ڪردني ايتاليايي کان
بوگربونه وه واپور حربي له بردمي از ميردا امري
داوه .

استحضارات بریتانیا له استامبولدا

مالطه ۱۵ منه له ڪل افراد و ضابطان خاصه هوايي
بریتانیا بو حرکت ڪردني پنج طياره بو استامبول
امر دراوه .

له استامبولدا بریتانیا

مالطه ۱۵ منه له عسڪر خاصه امپراطور بریتانیا
فرقه دومي (سوسڪس) سوار واپور [صومالي]
بووه بو استامبول سوق ڪراوه . ام واپوره دوازده
هزار نفري تيدا بووه .
ام عسڪر له مالطه دا (مالطه جزيره يڪي انگلنڌه له
ناو بحر سفيددا) له قشله و مسافر خانه ڪاندا دامن راون
انتظاري اوردوي (غردون) و اوردووه کان ترده ڪن .
ام فرقه دومي (سوسڪس) ه ڪه بڪانه استامبول
قوت بریتانیا له استامبولدا بالغ ابيت به ۶ فرقه بياده
ويڪ بطاريه طوپ صحرا و فرقه يڪ سوار ي ڪه فرقه
۳ يمي (هوسار) ه .

چڪ آوسلو واقيا و رومانيا
معاونت يونان ده ڪن

لوندرو — بنا به تلغرافيك ڪه له انقره وه ڪيشتووه
(چڪ آوسلو واقيا احضارات عسڪريه اڪات له ڪل
رومانيادا به يڪه وه له بالقاندا بو او محار به يهي ڪه به ام
تريڪانه روادا وله ضرر خالي نيهه تصمميميان ڪردوه
معاونت يونان بڪن .

روسيه و ترڪستان

لوندرو ۱۴ منه بنا له تلغرافيك ڪه له موسقوواوه
ڪيشتووه بخارايي به کان هج تجاوزاتيك ڪه له طرف
اوردوي سووئته وه (يعني حڪومت بوشويڪ) واقع
ديت بو مدافعه ڪردني وطنيان قرار يان داوه به شدت
مقاومت بڪن .

اوترڪانه ڪه له المانيادان
بانك ڪراونه ژر سلاح

برلين ۱۵ منه همو ارباب اسنان ترك ڪه المانيادان
بو اشترڪ اوردوي ملي اناطولي امريان بي ڪراوه .

§

ميجر نوپيل

وڪيل مندوب سامي عراق جناب ميجر نوپيل
ڪه له بغداد وه له خدمت حضرت حڪمدار ڪردستاندا .
هاتبو بو سايماني شش و جمعه ۶ تشرين اول ۱۹۲۲ له ڪل
چند ذاتي به اوتوهوبيل چو بو ڪر ڪوڪ بزانين ڪي
عودت دڪا خدا خيرمان بو بڪا .

اسماعيل خان سمکو

مدني ڪه له طرف اسماعيل خانوه هيچ خبري نيو
دويني له بانه وه خبري هانوه ڪه سردار نصرت (سمکو)
له پاش امه ڪه چاري (مقرنديمي حويار) له عجمان بزور

گرتوه . لشکر مظفر شکاکانی بو طرف سلیمان روانه
کرد و دیلان که سرکر محال (فضا) سلیمانسه له شتمان
خوی پاک و استرداد کردوه . خدا کردان له سر حق
له هوو جیکایه غالب بکا و به ماموران مغرور عجمان
دوسنایش انصاف و فهمیکی با سیاست بداتام خون
وژاندنه له بین دو فرقهی اسلامدا تو او بی .

بکیشه خنجرت سمکو بده نمره هتا توران
سلامی که له شاه وای که یاره بو هوو کردان
نهایت ده به قاجاران که جای قاجار له تورانه
ولی جای پهلوی و فرسان تواری مئاك ابرانه
دسا دیبو کریان هلسن له کل منگور به آزانه
ببستن رهی فرار () اسیری کن به مردانه

لشکر جناب (اوزدمهر پاشا)

او چته یه یا مفرزه یه که به ناو حکومت ترکیاره له
رواندزه وه بنا به تکلیفی له سر اختلافیکی مابین روقای
عشیرت پشدر واقع بو بو له کل بنجا شصت سواریکی
عشیرت پشدری تا مورطاش (ناحیه سلیمان) هلتبون
و بنا بر نفاق و اختلافات قدیمه و معلومه له کل یکتری
اهل سلیمان بو دعوت او چته یه زور کاغذ بررابو
کو تو پر له آو (زه) پر یونه وه او بر رو به رواندز .
قوماندان او مفرزه یه یوز باشی فوزی افندی بو که ام
جوانه چند سال له مه و پیش له معیت مصطفی پاشا دا
(صاحب امتیاز) بووه کوریکی نازک و به تربیه بو
هر چند ام دفعه یه ملاقات نه بو فقط و کو ترکه کان
دلین او غرلر اولسون .

کوبسنجاق

له افواه خاص و عامدا وا دوران دکا که حکومت
انکلیز کوبسنجاقی به طیاره بو مباردمان کردوه زور به
شدت و له نفوسیشدا تلفیات بووه له سر امله اهالی

مجبور بون او چند نفره ی ريك که خو یان دعوتیان
کرد بو جوابیان داوه . خدا هوو كردستان محفظه بکا
له مایه دوراندیش و مرحمت حضرت اشرف حکمدار
له ام روزانه دا سورداش دکان و مائر ملحقات سلیمانیه
له او نوعه بنزیه محفوظ بون .

ای وطن چند خوشه ویستی روح شیرین منی
مزرعه ی تخم نشاط و باعث زین منی
بیتو ارمن کوهکن بم وصل شیرین منی
تیشه نادم له بردی توی که شیرین منی
گرچه ارضی هیند بلندی وخته لای من بچینه عرش
واسطه ی مرستی اجرا ای آیین منی
افتخار ماتی توی مادریکی مهر بان
خوا هلایشی به تو دا ماه و پروین منی
نو بهاران به هوای زور صافه وه وک جنقی
فصل زستانیش سر اسر باغ نسرين منی
بوچی نقد جسم و جان خوم به شایشت نکم
خاکراه حکمران عز و تمکین منی
آرزو فکر سیاحت نام ایتر ای وطن
تو له جیکای قاهره و طاران و براین منی
زیور

اعلان

دوسیه ۳۳۸ - ۱۷۶

او خانوه که له محله کویژه واقعه و به اعتبار شش
حصه یک حصه ی عائد به حه علی متوفیه به دو صد
روپیه بو عهده مشتری احاله اولیه ی کشیده کرا .
بنام علیه بو احاله قطعیه ی تا پانزه روزی تر وضع
مزایده علیه کرا . بم مدته صدی پنچ ضمام قبول
دگری هر چی طالبه صدی ده تأمینات مستصجاباً
مراجعت به دائرة اجرا و منادی توفیق آغا بکات .

۳۱ تشرین اول ۳۳۸ مامور اجرا

۰۲ و هجی

له چاپخانه حکومت له سلیمان چاپ کرا